

[Axel Christensen.]

kommet paa passende Maade, er Forholdet dog det, at en meget stor Part af Haandværkerne undgaar at benytte denne Form for Finansiering, fordi den i Praksis viser sig meget besværlig at arbejde med.

Man kan hertil naturligtvis sige, at det har aldrig været Hensigten, at man gennem denne Lov skulde gennemføre hele Haandværkets Finansiering — selvfølgelig ikke —, men da jeg kender Forholdene ude i Haandværkerforeningerne og ude i Haandværkerforretningerne og har fulgt denne Laanvirksomhed paa nærmeste Hold, vil jeg gerne sige, at hvis vi virkelig vil gøre noget for at imødekomme de danske Haandværkere paa dette Omraade, saa maa Spørgsmaalet med Tiden løses paa en mere effektiv Maade.

Man maa nemlig gøre sig klart, at en Udlaansvirksomhed gennem Ministeriets Kontorer og Erhvervenes Laanefond ifølge Forholdenes Natur for det første gaar saa langsomt, at en stor Part maa gaa andre Veje, naar de skal have ordnet deres Laaneforhold, og for det andet, at man i Ministeriet altid er overordentlig forsigtig, jeg tager ikke i Betænkning at sige overdreven forsigtig, med Hensyn til den Sikkerhed, der kræves. Man er saa forsigtig, at det ofte over for Laantagerne virker som en Forhaandsafvisning med Hensyn til at opnaa disse Laan.

Man kan nemlig ikke bedømme Forholdene alene ud fra de foreliggende Tal, der er optrykt i Bilagene, og jeg vil derfor gerne gaa lidt nærmere ind paa dette Spørgsmaal. Jeg skal først sige, at det er indlysende, at disse Laanesagers Behandling ofte bliver drøftet indbyrdes mellem Haandværkerne, og mange Haandværkere har under disse Drøftelser efterhaanden faaet den Opfattelse, at hvis man ser sig i Stand til at opnaa Driftslaan paa anden Maade, saa bør man gøre det fremfor at søge Laan gennem Loven til Fremme af danske Erhvervsinteresser og gennem Handelsministeriet og Erhvervenes Laanefond.

De enkelte Led i Administrationen skal jeg ikke kritisere. Jeg har blot villet fastslaa, at Besværlighederne er saa store og Betænelighederne saa omfattende, at det sammenlagt bevirker, at man ikke opnaar det, som egentlig er Lovens Hensigt, nemlig at komme vanskeligt stillede Haandværkere til Hjælp, i saa stor Udstrækning som det egentlig var ønskeligt. Jeg skal slet ikke underkende, at man gennem denne Lov i visse Tilfælde opnaar, at de fornødne Midler stilles til Raadighed, og det vil man ogsaa

kunne opnaa i adskillige Tilfælde i Fremtiden, men det er for mig ganske indlysende, at hvis man virkelig vil komme dansk Haandværk i Møde med en Finansiering paa det specielle Omraade, der her er Tale om, saa maa der ydes en ganske anden Indsats, end det er muligt gennem denne Lov; saa maa det gøres under en saadan Form, at Haandværkerne i meget større Udstrækning kan faa Gavn af disse Midler.

Jeg vil gerne benytte denne Lejlighed til at sige, at det danske Haandværk — og det gælder navnlig de smaa Haandværksvirksomheder — i mange Tilfælde kunde komme betydeligt bedre i Sving, hvis man havde Øje for at stille den fornødne Kapital til deres Disposition. Der findes Tusinder og atter Tusinder af Haandværksvirksomheder, som trænger til Modernisering, men som maa give Afkald derpaa, fordi den fornødne Kapital ikke er til Raadighed uden alt for skræppe Garantier, og fordi vore Banker i Almindelighed ikke opfylder den Mission, de har ogsaa i dette Spørgsmaal. Jeg vil derfor lægge et godt Ord ind for, at man i den nærmeste Fremtid overvejer at fremme en yderligere Finansiering af Haandværksvirksomheder mere direkte i Forbindelse og Forstaaelse med Haandværkerens faglige Organisationer, end denne Lov giver Adgang til. Jeg er fuldt ud klar over, at de faglige Haandværkerorganisationer selv maa gøre en Indsats med Overtagelse af Garantien for Laanene, hvis det skal lykkes at træffe en Ordning, som i betydeligt højere Grad end den nuværende virkelig kan blive en økonomisk Støtte for Haandværket. Jeg tror, man maa gaa den Vej, jeg her har nævnt: at Haandværkerne selv overtager Garantien, og dermed ogsaa den væsentligste Del af Administrationen.

Netop som Tiderne har formet sig, vil der i den Tid, der nu kommer, i høj Grad blive Brug for, at ny Kapital staar til Raadighed. Vi maa være klar over, at alle de unge Haandværkere, som i Dag skal ind i egen selvstændig Virksomhed, staar over for Finansieringsbetingelser af en saadan Karakter, at de i Almindelighed straks kommer ud i store, løse Gældsforpligtelser, der hemmer deres frie Udvikling mange Aar frem i Tiden. Jeg tror ikke, vi er tjent med stiltiende at se paa en saadan Udvikling, for det vil uvægerlig føre til, at mange bliver i Lønarbejdernes Rækker fremfor at følge deres egentlige Interesse og skabe sig en selvstændig Virksomhed. Hvis den Udvikling, vi er inde i, skal fortsætte, vil de selvstændige Haandværksvirksomheder stagneres til Skade for hele Landets Erhvervsliv.